

sifala sa de mai'nainte de bici și de despotism», nu independența națională interesează în primul rînd pe boieri, ci reintronarea dominației lor de clasă. Ei proclamă că «numai prin mijlocul celor mai puternice arme se supune duhul răzvrătirii»<sup>1</sup>.

§ 8. O problemă de mare interes teoretic este aceea a evoluției raporturilor între mișcarea din Țara Românească și Eterie. Din felul cum expune acad. A. Oțetea faptele se desprinde concluzia că răscoala din Țara Românească a evoluat în cadrul Eteriei, dar că, la un moment dat, Tudor a început să se îndepărteze de mișcarea grecească, întorcîndu-și fața spre turci, pe măsură ce se convingea că armata rusă nu va interveni. Dacă lucrurile ar fi stat așa, atunci Eteria avea dreptate trăgîndu-l la răspundere pe Tudor. Căci ea ne apare, în acest caz, ca luptătoare consecventă pentru idealul eliberării de sub turci, pe care Vladimirescu l-a părăsit, călcîndu-și «legămîntul». Nu aveau conducătorii Eteriei datoria să înlăture pe ofițerul ce dezmembra mișcarea?

Aici ne duce inevitabil teza că acțiunea lui Tudor se subsumează Eteriei, pînă în momentul cînd dezavuarea țarului l-a determinat pe Vladimirescu să-și schimbe atitudinea. De fapt, în această explicație, posibilitatea este luată drept realitate. *Fuziunea între răscoala din Țara Românească și Eterie n-a fost nici un moment reală, ci era numai posibilă, în împrejurări anumite, care nu s-au creat. Nu poate fi vorba de desfacerea lui Vladimirescu din Eterie, cînd mișcarea lui se născuse dintr-o altă contradicție principală.* Prin dezavuarea țarului, caracterul răscoalei nu s-a schimbat, ci s-a micșorat doar posibilitatea transformării ei în luptă antiotomană directă, precum și aceea a unirii cu Eteria.

Datoria lui Vladimirescu era să-și consolideze puterea și să salveze țara de prăpădul ocupației turcești. Însă căpeteniile eteriste, nepăsătoare la situația țării, puseseră stăpînire pe o parte din teritoriul ei, jefuiau populația, subminau autoritatea lui Tudor și îi cereau acestuia să împărtășească inevitabila lor înfrîngere. Iată fragmente dintr-o scrisoare, plină de vibrant patriotism, trimisă de Tudor, prin intermediul divanului, lui Ipsilanti, la Tîrgoviște:

După ce arată că eteriștii «se întăresc pe pămîntul patriei noastre», deși promisiunea lor era «că doar vor trece», Tudor îi învinuiește pentru că cer «ceea ce e cu neputință de la un popor prea sărac, neauzind strigătele săracilor asupriți fără milă, într-un cuvînt fac ce vor din țara aceasta, care i-a primit cu bunătate». «Opriți neomenia oamenilor dvs., — continuă Tudor — milostiviți-vă de un popor nevinovat, ticălos și asuprit pe nedrept, față de care... datorați multă recunoștință, cinstire și îngrijire. Destăinuți-ne în mod sincer timpul cît veți mai rămîne aici; lămuriți-ne scrisoarea împăratească, de neînțeles pentru noi (este vorba de scrisoarea de dezavuare a țarului), care circulă, căci aveți datoria să risipiți norul des, care acopere ochii noștri; rechemăți pe ispravnicii numiți de dvs. ca să vedem încotro mergem și să putem face față greutăților noastre nemaipomenite». «Excelența voastră să creadă că sîntem în cea mai mare încurcătură, războiți din toate părțile, amenințați, supărați, pierzînd toate nădejtile noastre. Singura cale de mîntuire care ne-a mai rămas este să ne dăm seama limpede cît de groaznică este situația și să ne îngrijim ca patria noastră să nu ajungă pradă și a celor care sînt înfuriați împotriva noastră»<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Aricescu, *Acte justificative...*, p. 192. *Doc. răs.* 1821, III, p. 228.

<sup>2</sup> *Doc. răs.* 1821, II, p. 73—74.